

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.91 din legea nr.127/2019 privind sistemul public de pensii (b580/23.09.2022)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea art.91 din legea nr.127/2019 privind sistemul public de pensii (b580/23.09.2022)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 11.10.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare:**

- instituirea unei pensii minime la nivelul propus de inițiatori nu ține cont de posibilitățile reale de plată ale sistemului. Este de menționat că în luna august a.c. ministrul muncii a estimat deficitul la bugetul de pensii pe anul 2022 la circa 12 miliarde lei, deficit care se acoperă din bugetul de stat. Este dificil de presupus, fără o indicare clară și credibilă a surselor, că bugetul de stat din anii următori va avea resursele necesare pentru a susține nivelele propuse de inițiatori. Cu atât mai mult cu cât, conform PNRR, deficitul nu poate depăși 9,4% din PIB.

În plus, propunerea nu ține cont de principiul contributivității (fiecare persoană primește pensie în funcție de contribuția avută), astfel încât pot apărea situații discriminatorii în care o persoană care a muncit având un salariu mic un număr de ani să primească aceeași pensie ca o persoană care nu a contribuit cu nimic la fondul de pensii;

- referitor la alineatul (7) al propunerii legislative în care se vorbește de „impozitarea părții necontributive a pensiilor speciale” și de „eliminarea finanțării de la bugetul de stat a partidelor politice parlamentare”, în afara argumentelor care țin de oportunitate prezentate mai sus, este de precizat faptul că se încalcă în mod flagrant normele de tehnică legislativă. În situația în care inițiatorii își doresc cu adevărat să obțină efectele care rezultă din proiect, redactarea propunerii legislative ar fi trebuit să facă referire în mod expres la modificarea, completarea sau abrogarea, după caz, a unor articole din legile în baza cărora se acorda pensii de serviciu, precum și a celor în baza cărora se asigură finanțarea de la bugetul de stat a partidelor politice parlamentare.

În plus, inițiatorii nu menționează cuantumul (procentul) de impozitare al părții necontributive a pensiilor speciale. De asemenea, nu se precizează numărul persoanelor vizate de această prevedere.

Încetarea de drept a mandatului președintelui INS în cazul în care instituția nu publică valoarea actualizată a coșului minim de consum pentru un trai decent până la 1 decembrie este o măsură excesivă, care nu se justifică;

- coșul minim de consum poate, de asemenea, să fie modificat (elemente componente, valoarea acestora etc.) în mod arbitrar de către guvernanți;
- propunerea de a corela valoarea pensiei minime cu nivelul coșului minim de consum nu este sustenabilă pentru bugetul de stat și riscă să destabilizeze întregul sistem de pensii. Modul actual de calcul al pensiei minime, în raport procentual cu salariul minim garantat, este singura variantă viabilă de a asigura un nivel minim al pensiei care ține cont de realitățile sociale și economice și prezintă un caracter nediscriminatoriu pentru toți beneficiarii de pensii. Ținând cont de nivelul actual al pensiilor medii, cât și de numărul mare de beneficiari ai pensiei minime, corelarea cu coșul minim, chiar și în situația aplicării din 2025, presupune un efort financiar imposibil de suportat pentru bugetul de pensii, și așa subdimensionat în prezent.

În plus, având în vedere caracterul contributiv al sistemului public de pensii din România, prin instituirea măsurii, s-ar genera o situație injustă pentru cei care vor beneficia de o pensie de o valoare mai mare decât nivelul minim (inclusiv cu un leu) în virtutea propriilor contribuții în decursul timpului cât au fost activi, față de cei cărora statul le garantează independent de contribuție pensia minimă, conform proiectului. Susținem necesitatea unui sistem public care să permită un standard de viață cât mai demn după pensionare, dar soluția nu este dezechilibrarea modului actual de calcul prin corelări artificiale, ci politici sociale separate și adresate categoriilor care nu beneficiază de suficiente venituri pentru un trai decent;

- proiectul de act normativ se susține pe argumente ce nu sunt în acord cu situația reală a acestui moment;

- proiectul nu își bazează analiza pe cifrele oficiale ale statului, ci pe un studiu finanțat de Fundația Friedrich-Ebert România, la care au lucrat cercetători de la Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții (ICCV) și Syndex România, actualizat în toamna anului trecut;
- în urmă cu aproape doi ani a intrat în vigoare legea 174/2020 care adaugă următoarea prevedere: „Valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent se stabilește anual de către Institutul Național de Statistică (INS) și se aprobă prin ordin al președintelui acestuia”. INS a admis că nu a stabilit în acești doi ani valoarea coșului minim pentru un trai decent, dar de vină este chiar legislația;
- este absolut necesară deblocarea situației cu privire la determinarea valorii coșului minim de consum, acesta reprezentând un instrument de politică socială fără de care nu se pot stabili celelalte elemente;
- „Coșul minim de consum pentru un trai decent constituie elementul principal de fundamentare a salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată și a politicii salariale” - OUG 217/2000. De subliniat faptul că acest element reprezintă consumul minim și nicidecum nu asigură un trai decent, ci este valoarea de subzistență;
- este necesară deblocarea și adaptarea acestui instrument prin intervenție legislativă, astfel încât acest etalon social să fie generatorul unor politici sociale astfel încât Guvernul României să respecte obligația de a lua măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent. (Constituția României –art.17);
- prin astfel de intervenții – în care legiuitorul tratează aspectele sociale ale societății - trebuie avut în vedere un tratament echitabil pentru toți beneficiarii sistemului public de pensii, o astfel de măsură micșorează ecartul între cei ce se situează sub această valoare și cei peste această valoare;
- impactul financiar nu este neprecizat și nu sunt respectate norme de tehnică legislativă – Legea 24/2000;
- referitor la sursa de finanțare, există o precizare în Nota de fundamentare – „...impozitarea drastică a părții necontributive a pensiilor speciale precum și eliminarea finanțării de la bugetul de stat a partidelor politice parlamentare”. Aceste argumente nu sunt reglementate la acest moment și nu se pot constitui ca temei valid de finanțare, menționarea acestei surse de finanțare fiind nerealistă.

Președinte,
Bogdan SIMION,